

اولویت‌های انتخاب زوج در عصر کرونا و مقایسه آن با ده سال گذشته

گروه روانشناسی، واحد پرفسور حسابی، دانشگاه آزاد اسلامی، تفرش، ایران
گروه روانشناسی، واحد پرفسور حسابی، دانشگاه آزاد اسلامی، تفرش، ایران
گروه علوم پایه، واحد پرفسور حسابی، دانشگاه آزاد اسلامی، تفرش، ایران

پیمان رستگاری ^{ib}
نرگس رازقی* ^{ib}
مهدی ذبیحی ^{ib}

narges_razeghi@yahoo.com

ایمیل نویسنده مسئول:

پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۲۵

دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۲

فصلنامه علمی پژوهشی
خانواده درمانی کاربردی

شاپا (الکترونیکی) ۲۴۳۰-۲۷۱۷
<http://Aftj.ir>

دوره ۲ | شماره ۵ پیاپی ۹ | ۱۴۵-۱۲۸
زمستان ۱۴۰۰
(مجموعه مقالات کوید-۱۹)

نوع مقاله: پژوهشی

به این مقاله به شکل زیر استناد کنید:
درون متن:

(رستگاری، رازقی و ذبیحی، ۱۴۰۰)

در فهرست منابع:

رستگاری، پیمان، رازقی، نرگس، و ذبیحی، مهدی. (۱۴۰۰). اولویت‌های انتخاب زوج در عصر کرونا و مقایسه آن با ده سال گذشته. فصلنامه خانواده‌درمانی کاربردی، ۲(۵) پیاپی ۹: ۱۴۵-۱۲۸.

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی اولویت‌های انتخاب زوج در عصر کرونا و مقایسه آن با ده سال گذشته انجام شد. **روش پژوهش:** این پژوهش از نوع علی مقایسه‌ای بود و جامعه آماری شامل جوانان ۲۲ تا ۴۰ ساله دانشجویان دانشگاه آزاد و دولتی شهر تهران بودند که از بین آنان به طور تصادفی تعداد ۲۰۰ نفر (۱۰۰ نفر زن، ۱۰۰ نفر مرد) در فاصله سنی ۲۲ تا ۴۰ سال که به صورت نمونه‌برداری در دسترس و هدفمند انتخاب شدند. ابزارهای مورد استفاده در پژوهش حاضر شامل دو بخش: (۱) ویژگی‌های فردی شرکت‌کننده، (۲) آزمون انتخاب شریک عاطفی (بخش اولویت‌ها و بخش اهمیت و الزام معیار) بودند. تجزیه و تحلیل اطلاعات به دست آمده از اجرای پرسشنامه از طریق نرم‌افزار spss24 در دو بخش توصیفی و استنباطی (آزمون دو جمله‌ای) تحلیل شد. **یافته‌ها:** نتایج نشان داده‌اند که ملاک‌های: سازگاری، سلامتی خوب، تحصیلات، هوش و کفایت عقلانی، اجتماعی بودن، جاه‌طلبی و ساعی بودن، آشپزی و خانه‌داری خوب، نداشتن روابط جنسی قبلی و زمینه سیاسی مشابه رتبه بهتری (میانگین رتبه پایین‌تر) از گذشته داشته‌اند و تفاوت معنی‌داری نیز نشان داده‌اند و لذا تغییر در اولویت‌های حال حاضر و ۱۰ سال گذشته را نشان داده‌اند و در مورد ملاک‌های: علاقه‌مندی به خانه و بچه، خانواده دوستی، انسان صادق و یکترو، خوش‌قیافه بودن، وفاداری، موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی و باروری تغییر معنی‌داری با گذشته نشان داده‌اند ($P=0/01$). **نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد تغییرات ایجاد شده نشان از کاهش اولویت ملاک‌ها نسبت به گذشته دارد و دیگر ملاک‌ها اختلافی معنی‌دار در اولویت‌بندی با گذشته نشان نداده‌اند.

کلیدواژه‌ها: ازدواج، عصر کرونا، اولویت‌های انتخاب

مقدمه

ویروس کرونا به عنوان یک بیماری عالم‌گیر در کنار تمامی تغییراتی که در عرصه‌های گوناگون ایجاد کرده، خانواده‌ها را نیز در تمامی مراحل چرخه رشد، تحت تأثیر قرار داده است (رولاند، ۲۰۲۰؛ گانت، سووین، پاترا و آمت، ۲۰۲۰؛ استنلی و مارکمن، ۲۰۲۰). به دنبال گسترش این ویروس و اعمال سیاست‌های فاصله اجتماعی محدودیت‌های زیادی در توانایی افراد در ارتباطات اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های روزانه ایجاد شده است؛ این اقدامات محدود کننده، افراد را از شبکه‌های حمایتی خود جدا کرده (بروک و لیفر، ۲۰۲۰؛ وانباول و همکاران، ۲۰۲۰) و آن‌ها را با فرآیندهای منفی و عملکرد ضعیف‌تر در روابط مواجه کرده است (چائو، عالم، لارسون و لین، ۲۰۲۰). یکی از چالش‌های مهم این عامل استرس‌زای منحصر به فرد، مسئله ازدواج است که به طور جدایی‌ناپذیری با سلامت عاطفی و جسمانی مرتبط هستند (پیترموناکو و اورال، ۲۰۲۰). ازدواج، یکی از اساسی‌ترین و حساس‌ترین مقاطع زندگی انسان به شمار می‌رود (ژانگ، مو، یان، لی و لی، ۲۰۲۱). به‌طور کلی در جوامع گوناگون فلسفه تشکیل خانواده و اهداف و انگیزه‌های ازدواج متفاوت است؛ گریز از تجرد، میل به داشتن فرزند، تمایل به ارتباط با جنس مخالف و ارضای غریزه جنسی، نیاز به آرامش و... ازدواج به نیازهای جنسی و عاطفی و ارتباطات اجتماعی منجر می‌شود (پوکورسکی و کوچچویچ، ۲۰۱۲). از آنجایی که انتخاب همسر جزئی از مراحل رشد روانی انسان محسوب می‌شود و امری اجتناب‌ناپذیر است، ازدواج به عنوان مهم‌ترین رفتار اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی و کسب امتیاز، همواره تأیید شده است. اهمیت ازدواج به گونه‌ای است که در ایران و سایر کشورها مطالعات متعددی در رابطه با آن انجام شده است، در ازدواج به ویژگی‌های ظاهری، درآمد، جایگاه اجتماعی - اقتصادی، سطح تحصیلات، جایگاه شغلی، جایگاه خانوادگی توجه می‌شود (هانک و استین بیچ، ۲۰۲۱). در عصر کرونا و گسترش کمی و کیفی وسایل ارتباط جمعی و فضای مجازی، این پدیده به شکلی نوظهور و از بطن روابط بین شخصی جوانان جامعه به وجود آمده است. ظهور و بروز این پدیده و تحول در روابط بین شخصی دختران و پسران جامعه، نگرانی خانواده‌ها، مسئولان و برنامه ریزان فرهنگی و سازمان‌های جوانان را در برداشته است (بلوکر، ۲۰۲۱)؛ بنابراین معاشرت پیش از ازدواج و حتی ارتباط در فضای مجازی در جامعه ما از نظر ارزش‌ها و هنجارهای فرهنگی، یک مسئله اجتماعی است. «سی رایت میلز»^۱ در تعریف مسئله اجتماعی معتقد است، یک مسئله عام اجتماعی، یک موضوع عمومی است و زمانی به وجود می‌آید که مردم یک جامعه متوجه می‌شوند که ارزش‌های فرهنگی آنان نادیده گرفته شده و یا به طور کلی مورد تهدید واقع شده است (میلز، ۱۳۹۱).

درباره روابط زن و شوهر، رضایت زناشویی به عنوان عملکرد و رفتار مناسب زوجین بر اساس وظایف سنتی و عرفی و قانونی تعیین شده برای هر کدام از آنان در قالب قانون خانواده و خرده فرهنگ است. در تعاریف دیگر، رضایت زناشویی را حالتی می‌دانند که طی آن زن و شوهر از ازدواج با یکدیگر و با هم بودن احساس شادمانی و خرسندی می‌کنند. برخی روانشناسان معتقدند رضایت زناشویی هماهنگی میان وضعیت حال حاضر و وضعیت مورد انتظار است. طبق این تعریف رضایت زناشویی زمانی محقق می‌شود که وضعیت موجود در روابط زناشویی با وضعیت مورد انتظار فرد منطبق گردد. از سوی دیگر طبق بررسی‌های به عمل آمده

زوجینی که از بهزیستی روان‌شناختی بیشتری در زندگی خود برخوردارند، در مقابل از رضایت زناشویی بیشتری برخوردارند (چانگ، ۲۰۱۶). در واقع، در طول زندگی مشترک، متغیرهای گوناگونی بر نحوه ارتباط زوجین با یکدیگر تأثیر می‌گذارند و این متغیرها رضایت یا عدم رضایت زن و شوهر را از روابط زناشویی به همراه دارند؛ برخی از این متغیرها شامل درآمد و اشتغال، فرزندان، رضایتمندی زناشویی و به‌ویژه بیماری‌ها هستند (باتیس، ۲۰۱۶). رضایتمندی زناشویی را پیامد توافق زناشویی که به صورت درونی احساس می‌شود نیز می‌دانند. اصطلاح توافق زناشویی بر رابطه‌ی مناسب زن و شوهر به‌گونه‌ای رفتار، تصور و ادراک می‌کنند که گویا نیازها و انتظاراتشان برآورده شده و چیزی وجود ندارد که در روابطشان خدشه ایجاد کند. در ازدواج بدون توافق زناشویی، مشکلات موجود میان همسران به حدی زیاد است که آن‌ها احساس می‌کنند نیازها و انتظاراتشان برآورده نمی‌شود. اغلب زوج‌ها در جایی میان این دو قطب قرار دارند و در مواردی بین آن‌ها توافق برقرار است و در مواردی توافقی برقرار نیست. رضایتمندی زناشویی مفهومی کلی است که در وضعیت مطلوب روابط زناشویی احساس می‌شود. از طرفی، رضایتمندی زمانی اتفاق می‌افتد که روابط زن و شوهر مناسب باشد (معتدین، ۱۳۸۹).

همچنین نتایج حاکی از آن است که احتمال خام طلاق در کسانی که قبل از ازدواج روابط پیشرفته با همسرشان داشته‌اند، ۳/۱۸ برابر بیشتر از افرادی است که تجربه‌ی فوق را نداشته‌اند و احتمال خام طلاق در کسانی که روابط پیشرفته با غیر همسر داشته‌اند ۳/۶۳ برابر بیشتر از افرادی است که چنین تجربه‌ای نداشته‌اند (مانینگ و پاین، ۲۰۲۱). اوگونسولا (۲۰۱۱) نیز در پژوهشی با عنوان تأثیر همزیستی قبل از ازدواج بر کیفیت رابطه و انسجام زندگی زناشویی افراد متأهل در جنوب غربی نیجریه اظهار داشتند که همزیستی قبل از ازدواج یک تغییر در رابطه ازدواج است که در بزرگسالان جوان جامعه امروزی رایج است. بر اساس استدلال منطقی، این فرضیه وجود دارد که همزیستی قبل از ازدواج موجب به وجود آمدن فرصتی مناسب برای زوج‌ها می‌شود که سازگاری خود را قبل از ازدواج بسنجند و متعاقب آن از احتمال طلاق بکاهند. راج و همکاران، (۲۰۲۰) پژوهشی انجام دادند که بر اساس آن ۷۸ درصد از پسران و ۷۵ درصد از دختران به خوش اخلاقی همسر اهمیت دادند و ۶۴ درصد از آن‌ها مخالف ازدواج اینترنتی بودند. ازدواج نقش عمده‌ای در زندگی بشر دارد و عوامل متعددی وجود دارند که در کیفیت و چگونگی این امر مهم مؤثر هستند، چنانچه این عوامل نادیده گرفته شوند، زوجین در زندگی خوشبخت نخواهند بود. مهم‌ترین این عوامل عبارتند از: عوامل سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی (مذهب، آداب و رسوم)، اخلاقی، روانی، جسمانی، ژنتیکی، تحصیلات، سن، شغل. ازدواجی که بدون توجه به عوامل فوق انجام گیرد، سعادت و خوشبختی در آن احتمالی است. پتای و همکاران (۲۰۲۰) در مطالعه‌ای شناخت مکانیزم‌های تأثیر متغیرهای جنسیتی و نسلی در تغییر ارزش‌های خانوادگی و تغییرات جمعیتی در سطح کلان را قرار دادند که نتایج به دست آمده نشان داد: روند موجود به سمت باز تولید شیوه‌های سنتی نیست و زنان الگوهای انتخاب همسر به شیوه سنتی را نمی‌پذیرند. طبق نتایج این بررسی به نظر می‌رسد آیین انتخاب همسر در آینده بر مبنای حسابگری زنان از این که اهداف ازدواج چیست صورت خواهد گرفت.

از آنجایی که روابط پیش از ازدواج مبنایی برای روابط بعدی خانواده است و ضروری است پیش از این که زن و شوهر به دلیل وجود نارضایتی زناشویی و عدم سازگاری مناسب و برقراری روابط مطلوب و رضایت‌بخش

و گاهی به خطر افتادن بهداشت روانی زوجین یا اختلالات روانی، رفتاری، یا اجتماعی تغییری در روابط خود ایجاد کنند و نسبت به برخی عواقب رفتارهای ناپخته و ناآگاه که در طول زندگی با آن مواجه خواهند شد، اطلاعات لازم را کسب کنند. لذا برای شناخت بهتر ملاک‌های انتخاب و تأثیر آن بر روند تشکیل و بقای خانواده سالم لازم است احساسات مردان و زنان، پیش از ازدواج و اولویت‌های ایشان را ارزیابی کرده و بسته به وضعیت اقتصادی-اجتماعی زمانه درباره آن‌ها تحقیق کرد. مشخص است که با همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ شرایط مختلف جوامع از لحاظ تعاملات اجتماعی و اقتصادی بر فرهنگ‌ها تأثیر گذاشته است و این موضوع می‌تواند در تمام جوانب خود را بروز دهد و شناخت این تغییرات در جهت برنامه‌ریزی‌های بهتر ضروری به نظر می‌رسد و انجام چنین پژوهش‌هایی می‌تواند در جهت فراهم ساختن اطلاعات لازم برای جوانان از بروز نارضایتی زناشویی جلوگیری به عمل آورد. لذا در این پژوهش بنا بر اهمیت موضوع ازدواج در ارتقای سلامت جامعه و افراد آن و شرایط متفاوت پسا کرونا و تأثیرگذاری آن در جنبه‌های مختلف زندگی امروز به بررسی تغییرات احتمالی ایجاد شده در اولویت‌های انتخاب زوج در زمان حاضر که از آن به عنوان عصر کرونا یاد می‌کنیم و مقایسه آن با ده سال گذشته است با ذکر مطالب فوق، این پژوهش درصدد پاسخ‌گویی به این سؤال است:

۱. اولویت‌های انتخاب زوج در عصر کرونا و مقایسه آن با ده سال گذشته کدام‌اند؟

روش پژوهش

روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و بر مبنای مفروضات تجربی از نوع علی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری در این پژوهش از شهر تهران انتخاب شد و شامل جامعه پژوهش شامل جوانان ۲۲ تا ۴۰ ساله دانشجویان دانشگاه آزاد و دولتی بودند. با استفاده از روش تاباچنیک و فیدل (۲۰۰۵)، حداقل حجم نمونه معادل ۲۰۰ نفر برآورد شده است (شریفی و شریفی، ۱۳۸۰) که در فاصله سنی ۲۲ تا ۴۰ سال بود که به صورت نمونه‌برداری در دسترس و هدفمند انتخاب شدند. افراد با مشاغل مختلف و تحصیلات متفاوت که تمایل به همکاری داشتند، انتخاب شدند. از جمله ملاک ورود عبارت از اینکه، شرکت‌کنندگان بایستی مجرد باشند، اختلال روان‌پزشکی خاصی را گزارش نکرده باشند و در حال استفاده از دارو نیز نباشند. قبل از اجرای برنامه به هر کدام از شرکت‌کنندگان توضیحاتی درباره هدف پژوهش و نحوه اجرای آزمون توضیح داده شد. در مرحله بعد پس از توجیه آزمودنی‌ها در مورد هدف پژوهش و جلب نظر آنان جهت همکاری در پژوهش، زمان پاسخگویی آزمودنی‌ها بر اساس تفاوت‌های فردی آنان بین ۱۵ تا ۲۵ دقیقه بود.

۱. پرسشنامه ویژگی‌های جمعیت شناختی. قبل از اجرا توضیحات کامل به شرکت‌کننده داده شد. ابتدا از فرد خواسته شد در محیط رایانه‌ای به پست‌های ویژگی‌های فردی درباره جنس، سن، شغل، تحصیلات، اعتقادات دینی و وضعیت مالی جواب دهد و در مورد هر پرسش یک گزینه را انتخاب کند. گزینه‌های موجود بر اساس نظرسنجی از گروه‌های تخصصی مصاحبه‌های اولیه با افراد مختلف و مطالعه مقدماتی مشخص شدند و شامل ویژگی‌های جمعیت شناختی عبارتند از: جنس، سن، شغل، تحصیلات، رشته تحصیلی، وضعیت خانوادگی از نظر مالی، وضعیت خانوادگی از نظر اجتماعی، اعتقادات دینی، خوش‌تیپی، وضعیت مالی، زیبایی، اجتماعی بودن، مسئولیت‌پذیری، وفاداری، رابطه دوستی با جنس مخالف قبل از ازدواج، خوش اخلاقی،

وابستگی به خانواده، شیوه رایج فرد جهت آشنایی برای ازدواج تابه‌حال، شیوه مورد پسند فرد جهت آشنایی برای ازدواج.

۲. آزمون انتخاب شریک عاطفی (بخش اولویت‌ها و بخش اهمیت و الزام معیار). قبل از اجرا توضیحات کامل به شرکت‌کننده داده شد. ابتدا از فرد خواسته شد، در محیط رایانه‌ای به پست‌های ویژگی‌های انتخاب شریک عاطفی (بخش اولویت‌ها و بخش اهمیت و الزام معیار) جواب دهد و در مورد هر پرسش یک گزینه را انتخاب کند گزینه‌های موجود بر اساس نظرسنجی از گروه‌های تخصصی مصاحبه‌های اولیه با افراد مختلف و مطالعه مقدماتی مشخص شدند در همین راستا به منظور احراز روایی محتوایی ابزار ساخته شده به متخصصان این حوزه ارائه و در گروه ۵ نفره مورد بحث قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد سودمندی ابزار را درباره ملاک‌های انتخاب همسر مورد ارزیابی قرار دهند. در نهایت بر اساس مطالعه مقدماتی ۲۲ ملاک برای پژوهش نهایی انتخاب شدند که عبارتند از: «جاذبه و عشق دوطرفه»، «شخصیت مستقل»، «پایداری و پختگی هیجانی»، «خوش‌مشرب و خوی خوشایند»، «سازگاری»، «سلامتی خوب»، «تحصیلات»، «هوش و کفایت عقلانی»، «اجتماعی بودن»، «علاقه‌مندی به خانه، بچه و خانواده دوستی»، «انسان صادق و یکترو»، «مطیع بودن»، «خوش‌قیافه بودن»، «جاه‌طلبی و ساعی بودن»، «آشپزی و خانه‌داری خوب»، «آینده مالی خوب»، «وفاداری»، «موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی»، «نداشتن روابط جنسی قبلی»، «زمینه مذهبی مشابه»، «زمینه سیاسی مشابه»، «باروری».

روش اجرا. پس از بررسی اطلاعات مربوط به جامعه آماری و اطلاع از حجم جامعه و انتخاب حجم نمونه، به علت محدودیت‌های ناشی از بیماری کرونا و بیروس و رعایت پروتکل‌های بهداشتی، پرسشنامه‌های پژوهش به صورت اینترنتی طراحی و لینک پرسشنامه به صورت آنلاین در اختیار گروه مورد بررسی قرار گرفت. جهت رعایت ملاحظات اخلاقی هیچ‌گونه اطلاعاتی که منجر به شناخت شرکت‌کنندگان می‌شد، ارائه نگردید. علاوه بر این، از شرکت‌کنندگان درخواست شد، می‌توانند از طریق ایمیل نسبت به نتایج پژوهش اطلاع کسب کنند. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از آزمون دو جمله‌ای تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها

میانگین سنی خانم‌ها (۲۸/۹۴ سال) اختلاف معنی‌داری از دید آماری با میانگین سنی آقایان (۳۳/۹۳ سال) در بین نمونه آماری این پژوهش داشته است ($p = 0/000$). در جدول ۱ میانگین رتبه‌های ۲۲ ملاک انتخاب همسر در ۱۰ سال گذشته و هم‌اکنون (با توجه به نمونه آماری این پژوهش) گزارش شده است و میزان اختلاف آن هم آورده شده است.

جدول ۱. میانگین رتبه ملاک‌ها در حال حاضر و در ۱۰ سال پیش

ردیف	ملاک انتخاب	میانگین رتبه در ۱۰ سال گذشته	میانگین رتبه در حال حاضر	میزان افزایش اقبال افراد به ملاک
۱	جاذبه و عشق دوطرفه	۴/۴۶۲۴۲	۷	-۲/۵۳۷۵۸
۲	شخصیت مستقل	۹/۲۷۴۷	۷/۷۷	۱/۵۰۴۷
۳	پایداری و پختگی هیجانی	۹/۹۱۱۳	۸/۴۷	۱/۴۴۱۳

۱/۲۹۱۳۴	۹/۱۱	۱۰/۴۰۱۳۴	خوش مشرب و خوی خوشایند	۴
۰/۴۲۳۹۸	۷/۲۹	۷/۷۱۳۹۸	سازگاری	۵
۲/۶۳۵۷۴	۶/۲۲	۸/۸۵۵۷۴	سلامتی خوب	۶
۳/۰۸۶۲۴	۷/۱۱	۱۰/۱۹۶۲۴	تحصیلات	۷
۰/۶۲۷۱۶	۸/۴۶	۹/۰۸۷۱۶	هوش و کفایت عقلانی	۸
۰/۷۹۳۸۲	۹/۴۸	۱۰/۲۷۳۸۲	اجتماعی بودن	۹
-۰/۳۴۰۸۲	۱۱/۳۷	۱۱/۰۲۹۱۸	علاقه‌مندی به خانه و بچه، خانواده دوستی	۱۰
-۴/۸۶۰۲	۱۲/۱۵	۷/۲۸۹۸	انسان صادق و یکرو	۱۱
۱/۸۰۶۴۴	۱۲/۰۲	۱۳/۸۲۶۴۴	مطیع بودن	۱۲
-۲/۹۰۴۳۲	۱۲/۶۷	۹/۷۶۵۶۸	خوش‌قیافه بودن	۱۳
۴/۳۰۸۷	۱۳/۱۷	۱۷/۴۷۸۷	جاه‌طلبی و سعی بودن	۱۴
۲/۷۳۵۵۴	۱۳/۴	۱۶/۱۳۵۵۴	آشپزی و خانه‌داری خوب	۱۵
-۰/۳۱۵۴۸	۱۳/۸۷	۱۳/۵۵۴۵۲	آینده مالی خوب	۱۶
-۹/۳۳۲۶۶	۱۵/۱۲	۵/۷۸۷۳۴	وفاداری	۱۷
-۰/۹۴۴۲	۱۵/۵۱	۱۴/۵۵۵۸	موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی	۱۸
۰/۷۰۴۴۸	۱۴/۸۲	۱۵/۵۲۴۴۸	نداشتن روابط جنسی قبلی	۱۹
-۱/۳۴۰۷۸	۱۵/۷۶	۱۴/۴۱۹۲۲	زمینه مذهبی مشابه	۲۰
۲/۷۲۸۹۶	۱۵/۱۹	۱۷/۹۱۸۹۶	زمینه سیاسی مشابه	۲۱
-۰/۸۳۳۹۱	۱۸/۰۷	۱۷/۲۳۶۰۹	باروری	۲۲

همان‌طور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود که در ۱۰ سال پیش به ترتیب ملاک‌های جاذبه و عشق دوطرفه (حدود ۴/۴۶)، وفاداری (۵/۷۹) و صداقت و یکرویی (۷/۲۹) مهم‌ترین ملاک‌ها بوده‌اند و حال حاضر ملاک‌های سلامتی خوب (۶/۲۲)، جاذبه و عشق دوطرفه (۷) و تحصیلات (۷/۱۱) اولویت‌های افراد به حساب آمده‌اند. در ادامه، ابتدا به بررسی اهمیت ملاک‌ها بر اساس نظر فعلی گروه شرکت‌کننده در این پژوهش پرداخته شده است و به این منظور میانگین اولویت‌بندی هر ملاک با عدد ۱۱ که وسط اولویت‌بندی را نشان می‌دهد مقایسه شده است که معلوم شود اولویت هر ملاک بیش‌تر، کمتر و یا مساوی یا متوسط است. بررسی اهمیت ملاک‌ها بر اساس نظر فعلی گروه شرکت‌کننده در این پژوهش پرداخته شده است و به این منظور میانگین اولویت‌بندی هر ملاک با عدد ۱۱ که وسط اولویت‌بندی را نشان می‌دهد مقایسه شده است که معلوم شود اولویت هر ملاک بیش‌تر، کمتر و یا مساوی یا متوسط است.

جدول ۲. میانگین اولویت‌های هر ملاک

آزمون دو جمله‌ای						
مقدار	میانگین	نسبت	تعداد	میانگین		
احتمال	رتبه فعلی	مشاهده شده		رتبه قبلی		
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۷۸	۱۲۵	<= ۱۱	گروه ۱	جاذبه و عشق دو طرفه
		۰/۲۲	۳۵	> ۱۱	گروه ۲	

		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۷۶	۱۲۱	<= ۱۱	گروه ۱	شخصیت مستقل
		۰/۲۴	۳۹	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۷۳	۱۱۷	<= ۱۱	گروه ۱	پایداری و پختگی هیجانی
		۰/۲۷	۴۳	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۶۷	۱۰۶	<= ۱۱	گروه ۱	خوش مشرب و خوی خوشایند
		۰/۳۳	۵۳	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۵۹		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۸۰	۱۲۸	<= ۱۱	گروه ۱	سازگاری
		۰/۲۰	۳۲	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۹۱	۱۴۶	<= ۱۱	گروه ۱	سلامتی خوب
		۰/۰۹	۱۴	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۸۸	۱۴۱	<= ۱۱	گروه ۱	تحصیلات
		۰/۱۲	۱۹	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۸۲	۱۳۲	<= ۱۱	گروه ۱	هوش و کفایت عقلانی
		۰/۱۸	۲۸	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۷۷	۱۲۳	<= ۱۱	گروه ۱	اجتماعی بودن
		۰/۲۳	۳۷	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع	
۰/۰۰۳a	۰/۵۰	۰/۶۱	۱۲۱	<= ۱۱	گروه ۱	علاقه‌مندی به خانه و بچه، خانواده دوستی
		۰/۳۹	۷۸	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۱۹		مجموع	
۰/۰۸۹a	۰/۵۰	۰/۵۶	۱۱۲	<= ۱۱	گروه ۱	انسان صادق و یکرو
		۰/۴۴	۸۷	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۱۹		مجموع	
۰/۳۲۱a	۰/۵۰	۰/۵۴	۱۰۷	<= ۱۱	گروه ۱	مطیع بودن
		۰/۴۶	۹۲	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۱۵۰a	۰/۵۰	۰/۴۵	۸۹	<= ۱۱	گروه ۱	خوش‌قیافه بودن
		۰/۵۵	۱۱۰	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰a	۰/۵۰	۰/۳۵	۷۰	<= ۱۱	گروه ۱	

		۰/۶۵	۱۲۹	> ۱۱	گروه ۲	جاه طلبی و ساعی بودن
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۳۶	۷۱	<= ۱۱	گروه ۱	آشپزی و خانه داری خوب
		۰/۶۴	۱۲۸	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۲۸	۵۵	<= ۱۱	گروه ۱	آینده مالی خوب
		۰/۷۲	۱۴۴	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۱۹	۳۸	<= ۱۱	گروه ۱	وفاداری
		۰/۸۱	۱۶۰	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۸		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۱۱	۲۱	<= ۱۱	گروه ۱	موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی
		۰/۸۹	۱۷۸	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۱۰	۱۹	<= ۱۱	گروه ۱	نداشتن روابط جنسی قبلی
		۰/۹۰	۱۸۰	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۰۴	۸	<= ۱۱	گروه ۱	زمینه مذهبی مشابه
		۰/۹۶	۱۹۰	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۸		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۱۳	۲۵	<= ۱۱	گروه ۱	زمینه سیاسی مشابه
		۰/۸۷	۱۷۴	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰ a	۰/۵۰	۰/۰۸	۲۵	<= ۱۱	گروه ۱	باروری
		۰/۹۲	۱۸۴	> ۱۱	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	

Z بر پایه تقریب

یافته‌های آزمون دوجمله‌ای نشان داده است که میانگین اولویت‌بندی ملاک‌های جاذبه و عشق دو طرفه، شخصیت مستقل، پایداری و پختگی هیجانی، خوش مشرب و خوی خوشایند، سازگاری، سلامتی خوب، تحصیلات، هوش و کفایت عقلانی، آینده مالی خوب، اجتماعی بودن، علاقه‌مندی به خانه و بچه، خانواده دوستی با ۱۱ اختلاف معنی‌داری داشته و همگی رتبه کمتری از ۱۱ را داشته‌اند و لذا ملاک‌های مهمی برای آزمودنی‌های این پژوهش به حساب می‌آیند؛ میانگین رتبه ملاک‌های: انسان صادق و یکترو، مطیع بودن و خوش‌قیافه بودن تفاوت معنی‌داری با ۱۱ نداشته و میانگین رتبه ملاک‌های: جاه‌طلبی و ساعی بودن، آشپزی و خانه‌داری خوب، وفاداری، موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی، نداشتن روابط جنسی قبلی، زمینه مذهبی مشابه، زمینه سیاسی مشابه و باروری اختلاف معنی‌دار آماری با ۱۱ داشته و رتبه‌های مربوطه بیش از ۱۱ هستند که اهمیت کمتر این ملاک‌ها را از دید آزمودنی‌ها نشان داده است.

جدول ۳. اولویتهای انتخاب زوج در عصر کرونا با ده سال گذشته دچار تفاوت شده است

آزمون دو جمله‌ای					
مقدار احتمال	میانگین رتبه فعلی	نسبت مشاهده شده	تعداد	میانگین رتبه قبلی	
۰/۱۳۳ a	۷/۰۰	۰/۴۴	۷۰	$\leq ۴/۴۶$	گروه ۱
		۰/۵۶	۹۰	$۴/۴۶ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۲۳۶ a	۷/۷۷	۰/۴۵	۷۲	$\leq ۹/۲۷$	گروه ۱
		۰/۵۵	۸۸	$۹/۲۷ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۳۸۵ a	۸/۴۷	۰/۴۶	۷۴	$\leq ۹/۹۱$	گروه ۱
		۰/۵۴	۸۶	$۹/۹۱ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۲۰۴ a	۹/۱۱	۰/۵۵	۸۸	$\leq ۱۰/۴$	گروه ۱
		۰/۴۵	۷۱	$۱۰/۴ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۵۹		مجموع
۰/۰۰۰ a	۷/۲۹	۰/۶۶	۱۰۶	$\leq ۷/۷۱$	گروه ۱
		۰/۳۴	۵۴	$۷/۷۱ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۰۰۰ a	۶/۲۲	۰/۸۳	۱۳۳	$\leq ۸/۸۶$	گروه ۱
		۰/۱۷	۲۷	$۸/۸۶ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۰۰۰ a	۷/۱۱	۰/۸۸	۱۴۰	$\leq ۱۰/۲$	گروه ۱
		۰/۱۲	۲۰	$۱۰/۲ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۰۰۰ a	۸/۴۶	۰/۷۶	۱۲۲	$\leq ۹/۰۹$	گروه ۱
		۰/۲۴	۳۸	$۹/۰۹ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۰۰۰ a	۹/۴۸	۰/۷۵	۱۲۰	$\leq ۱۰/۲۷$	گروه ۱
		۰/۲۵	۴۰	$۱۰/۲۷ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۶۰		مجموع
۰/۰۰۳ a	۱۱/۳۷	۰/۶۱	۱۲۱	$\leq ۱۱/۰۳$	گروه ۱
		۰/۳۹	۷۸	$۱۱/۰۳ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع
۰/۰۰۰ a	۱۲/۱۵	۰/۲۵	۵۰	$\leq ۷/۲۹$	گروه ۱
		۰/۷۵	۱۴۹	$۷/۲۹ <$	گروه ۲
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع
۰/۰۸۹ a	۱۲/۰۲	۰/۵۶	۱۱۲	$\leq ۱۳/۸۳$	گروه ۱

		۰/۴۴	۸۷	۱۳/۸۳ <	گروه ۲	مطیع بودن
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۳a	۱۲/۶۷	۰/۳۹	۷۸	≤ ۹/۷۷	گروه ۱	خوش‌قیافه بودن
		۰/۶۱	۱۲۱	۹/۷۷ <	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰a	۱۳/۱۷	۰/۶۸	۱۳۵	≤ ۱۷/۴۸	گروه ۱	جاه‌طلبی و
		۰/۳۲	۶۴	۱۷/۴۸ <	گروه ۲	ساعی بودن
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۲a	۱۳/۴	۰/۶۱	۱۲۲	۱۶/۱۴ ≤	گروه ۱	آشپزی و
		۰/۳۹	۷۷	۱۶/۱۴ <	گروه ۲	خانه‌داری خوب
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۱۱a	۱۳/۸۷	۰/۴۱	۸۱	≤ ۱۳/۵۵	گروه ۱	آینده مالی خوب
		۰/۵۹	۱۱۸	۱۳/۵۵ <	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰a	۱۵/۱۲	۰/۱۳	۲۵	≤ ۵/۷۹	گروه ۱	وفاداری
		۰/۸۷	۱۷۳	۵/۷۹ <	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۸		مجموع	
۰/۰۱۶a	۱۵/۵۱	۰/۴۱	۸۲	۱۴/۵۶ ≤	گروه ۱	موقعیت و رتبه
		۰/۵۹	۱۱۷	۱۴/۵۶ <	گروه ۲	مطلوب اجتماعی
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۳a	۱۴/۸۲	۰/۶۱	۱۲۱	۱۵/۵۲ ≤	گروه ۱	نداشتن روابط
		۰/۳۹	۷۸	۱۵/۵۲ <	گروه ۲	جنسی قبلی
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۶۱۹a	۱۵/۷۶	۰/۴۸	۹۵	۱۴/۴۲ ≤	گروه ۱	زمینه مذهبی
		۰/۵۲	۱۰۳	۱۴/۴۲ <	گروه ۲	مشابه
		۱/۰۰	۱۹۸		مجموع	
۰/۰۰۰a	۱۵/۱۹	۰/۶۴	۱۲۷	۱۷/۹۲ ≤	گروه ۱	زمینه سیاسی
		۰/۳۶	۷۲	۱۷/۹۲ <	گروه ۲	مشابه
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	
۰/۰۰۰a	۱۸/۰۷	۰/۳۳	۶۵	۱۷/۲۴ ≤	گروه ۱	باروری
		۰/۶۷	۱۳۴	۱۷/۲۴ <	گروه ۲	
		۱/۰۰	۱۹۹		مجموع	

Z بر پایه تقریب

یافته‌های جدول ۳ نشان داده‌اند که ملاک‌های: سازگاری، سلامتی خوب، تحصیلات، هوش و کفایت عقلانی، اجتماعی بودن، جاه‌طلبی و ساعی بودن، آشپزی و خانه‌داری خوب، نداشتن روابط جنسی قبلی و زمینه سیاسی مشابه رتبه بهتری (میانگین رتبه پایین‌تر) از گذشته داشته‌اند و تفاوت معنی‌داری نیز نشان داده‌اند و لذا تغییر در اولویت‌های حال حاضر و ۱۰ سال گذشته را نشان داده‌اند و در مورد ملاک‌های: علاقه‌مندی

به خانه و بچه، خانواده دوستی، انسان صادق و یکترو، خوش‌قیافه بودن، وفاداری، موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی و باروری تغییر معنی‌داری با گذشته نشان داده‌اند و این تغییر نشان از کاهش اولویت این ملاک‌ها نسبت به گذشته دارد و دیگر ملاک‌ها اختلافی معنی‌دار در اولویت‌بندی با گذشته نشان نداده‌اند. با وجود این اطلاعات می‌توان نشان داد که فرضیه این پژوهش تأیید شده است که تغییر در ملاک‌های انتخاب همسر از ده سال گذشته تاکنون به وجود آمده است.

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف اولویت‌های انتخاب زوج در عصر کرونا و مقایسه آن با ده سال گذشته پرداخته شد. یافته‌ها حاکی از آن بود که در دو موقعیت قبل و بعد از ازدواج برخی از معیارهای انتخاب همسر (ملاک‌های -فرآیندی و محتوایی) با دوران کرونا رابطه مستقیم و معنادار دارد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داده‌اند که ملاک‌های: سازگاری، سلامتی خوب، تحصیلات، هوش و کفایت عقلانی، اجتماعی بودن، جاه‌طلبی و ساعی بودن، آشپزی و خانه‌داری خوب، نداشتن روابط جنسی قبلی و زمینه سیاسی مشابه رتبه بهتری (میانگین رتبه پایین‌تر) از گذشته داشته‌اند و تفاوت معنی‌داری نیز نشان داده‌اند و لذا تغییر در اولویت‌های حال حاضر و ۱۰ سال گذشته را نشان داده‌اند و در مورد ملاک‌های: علاقه‌مندی به خانه، بچه و خانواده دوستی، انسان صادق و یکترو، خوش‌قیافه بودن، آینده مالی خوب، وفاداری، موقعیت و رتبه مطلوب اجتماعی و باروری تغییر معنی‌داری با گذشته نشان داده‌اند و این تغییر نشان از کاهش اولویت این ملاک‌ها نسبت به گذشته دارد و دیگر ملاک‌ها اختلافی معنی‌دار در اولویت‌بندی با گذشته نشان نداده‌اند. با وجود این اطلاعات می‌توان نشان داد که تغییر در ملاک‌های انتخاب همسر از ده سال گذشته تاکنون به وجود آمده است. نتایج پژوهش با یافته‌های احمدی (۱۳۹۵)، عبدالله (۲۰۱۸) و گیوریسو و همکاران (۲۰۱۰) همخوانی دارند. در تبیین یافته‌ها می‌توان گفت از ابتدای دسامبر سال ۲۰۱۹ و ویروس کرونا ابتدا در چین و سپس در سطح جهان شیوع پیدا کرد. شناسایی، قرنطینه و مراقبت از بیماران و محدودیت روابط برای عدم انتقال ویروس از انسان به انسان منجر به سبک جدیدی از زندگی شد و همین امر بر نگرش افراد نسبت به ازدواج و معیارهای انتخاب همسر تأثیر گذاشته است. با توجه به اینکه برخورداری از زندگی سالم حق تمام انسان‌ها است و این مسئله در گرو آگاهی از مسائل و مقوله‌هایی است که به نوعی بر سلامت آدمیان تأثیر می‌گذارد (حسینی، ۱۳۹۶)؛ همچنین یکی از مقوله‌های مهم در بحث سلامت افراد، توجه به نقش ازدواج است. این نقش و معیارهای انتخاب همسر در دوران بیماری کرونا، شرایط جالب و قابل تأملی یافته است که شاید بتوان آن را تا مدت‌ها از ابعاد مختلف بررسی کرد. در واقع کرونا نه تنها وقوع ازدواج، بلکه به طور تقریبی همه مراحل آن از جمله معیارهای انتخاب همسر، خواستگاری، انجام آزمایش‌ها، عقد، خرید و حتی نحوه پذیرایی را تحت تأثیر قرار داده است، موضوعی که به اعتقاد متخصصان نیازمند تبیین آموزش‌های بروز و متناسب با شرایط فعلی جامعه است. همچنین نتایج نشان داد اولویت ملاک‌های محتوایی در ازدواج در عصر کرونا با ۱۰ سال گذشته تفاوت دارد، می‌توان گفت ملاک‌های محتوایی همسرگزینی، خصوصیات هستند که فرد به همراه دارد، مانند ویژگی‌های روان‌شناختی فردی و اجتماعی همچون جایگاه اجتماعی-اقتصادی، تحصیلات، شغل، سن، خانواده، زیبایی، جذابیت فیزیکی، سلامت روانی- جسمانی، قومیت و مذهب. نتایج

مربوط به این پژوهش با نتایج پژوهش‌های علوی و همکاران (۲۰۱۴) مبنی بر معیارهای انتخاب همسر در میان دانشجویان؛ راج و همکاران (۲۰۲۰) با عنوان معیارهای انتخاب همسر در میان دانشجویان دانشگاه چین و ملاک همسرگزینی و معیارهای انتخاب همسر؛ اکرمیان (۱۳۸۹) مقایسه ملاک‌های محتوایی و فرآیندی همسرگزینی در افراد با میزان بالا و پایین خود متمایزسازی؛ رزاقی (۱۳۹۳) بررسی ملاک‌های انتخاب همسر دانشجویان دختر و پسر همسو بود.

نتایج دیگر پژوهش نشان داد در ملاک‌های محتوایی از قبیل جایگاه اجتماعی-اقتصادی، تحصیلات، هوش و کفایت عقلانی، اجتماعی بودن، جاه‌طلبی و ساعی بودن ارتباط معنادار با گذشته وجود دارد. نتایج با یافته‌های سپهری (۱۳۹۱)، چانگ (۲۰۱۶) و گاداسی و همکاران (۲۰۱۶) همخوانی دارد. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت بی‌شک تناسب بین تحصیلات و تجانس رشته‌های دانشگاهی، عامل مثبت و تأثیرگذاری بر روند تفاهم زوجین محسوب می‌شود. چون انگیزه کافی و فضای فرهنگی، برای ارتباط کلامی و روحی فراهم می‌شود و این امر می‌تواند زمینه‌ساز همگرایی فکری و فرهنگی عمیق‌تر شود. ولی نباید چنین نتیجه‌گیری کرد که فقدان این پدیده علت عدم تفاهم و ناسازگاری زوجین تلقی شود، چرا که این عوامل بسته به زمینه فکری و معرفتی زن و مرد، مورد تفسیر قرار می‌گیرد. هر پژوهشی اگرچه در ماهیت به دنبال مقایسه بین عوامل و میزان تأثیر آن است. در این بین ملاک‌های محتوایی تأکید بر ویژگی‌هایی دیگری نیز دارد که اصطلاحاً انتسابی هستند و فرد تا حد زیادی هیچ‌گونه دخل و تصرفی در آن‌ها نخواهد داشت. توجه مردان به ملاک محتوایی می‌تواند نشان از این باشد که مردان در انتخاب همسر به توانایی زنان در کدبانو و مادر بودن اهمیت می‌دادند. باس با بحثی در این زمینه نشان می‌داد که زیبایی ظاهر، سلامت جسمانی روانی و اصالت خانوادگی در مسیر تاریخ بشر، معیارهای توانایی زن برای تولید مثل و کدبانوگر بودن است. معمولاً پذیرش سلیقه‌ها و رفتار همسر و یا به عبارت دیگر، بروز رفتارهای مقبول از سوی همسر می‌تواند روابط مناسب دو طرفه‌ای را شکل دهد و زمینه را برای برقراری تفاهم در بین زوجین ایجاد کند.

نتایج همچنین نشان داد اولویت ملاک‌های فرآیندی در عصر کرونا نسبت به ۱۰ سال گذشته تفاوت دارد. می‌توان گفت ملاک‌های فرآیندی همسرگزینی، مجموعه کنش‌هایی است که موجب سازمان‌دهی سیستم خانواده می‌شوند، مانند ویژگی‌های شخصیتی و خانوادگی، درک متقابل، صمیمیت، مهارت‌های ارتباطی، حل مسئله و سازگاری. نتایج با یافته‌های یویو و همکاران (۲۰۱۷)، ویس و همکاران (۲۰۱۸) همخوانی دارد. پرواضح است که زوجینی که در قبل ازدواج ملاک‌ها و معیارهای فرآیندی را در همسرگزینی مدنظر قرار داده‌اند معمولاً به نوع ارتباط خود و طرف مقابل در زندگی مشترک بسیار بها می‌دهند. این زوجین می‌دانند که ارتباط هرگونه پیام کلامی و غیرکلامی است که از فرستنده صادر و توسط گیرنده دریافت می‌گردد، لذا به انواع مهارت‌های ارتباطی کلامی و غیرکلامی در ارتباط زناشویی خود بها می‌دهند و نیز سعی می‌نمایند با کسب مهارت‌های گوش دادن فعال رضایت زناشویی خود را تأمین نمایند. این زوجین همچنین به مسئله درک متقابل اهمیت می‌دهند و در زندگی مشترک سعی می‌کنند همسر خود و نیازهای روان‌شناختی او را درک نمایند و بدین واسطه میزان صمیمیت رابطه را به حداکثر برسانند، همچنین در طول شبانه‌روز برای با هم بودن برنامه‌های اشتراکی تدارک می‌بینند و در این تایم‌ها، لحظات خوشی را با یکدیگر رقم می‌زنند. زوجین دارای معیارهای فرآیندی همچنین می‌دانند که مشکل امر جدانشدنی زندگی مشترک است و زندگی

با بحران عجیب شده است و لذا مهارت خود را در زمینه حل مسئله روز به روز بهبود می‌بخشند. این زوجین می‌دانند که در زمان بروز مشکل باید بتوانند طبق اصول دموکراسی نظرات تمام اعضای خانواده را بشنوند، تمام راه‌حل‌های ممکن را ابراز نمایند و با بررسی سود و زیان هر راه‌حل، بهترین گزینه را انتخاب نمایند. فرضیه دیگر پژوهش نشان داد بیشترین تفاوت مربوط به ویژگی‌های اقتصادی زوج است. نتایج نشان داد که میانگین رتبه ملاک: آینده مالی خوب اختلاف معنی‌دار آماری با ۱۱ داشته و رتبه مربوطه بیش از ۱۱ هستند که اهمیت بیشتر این ملاک را از دید آزمودنی‌ها نشان داده است. نتایج مربوط به این فرضیه پژوهش با نتایج پژوهش‌های هونگ و همکاران (۲۰۲۰)، جاکوبیاک و فینی (۲۰۱۶) و فرهمند و احمدنیا (۱۳۹۳) هماهنگ و همسو است؛ بنابراین عدم توان اقتصادی کافی، انگیزه ازدواج جوانان را پایین می‌آورد و اجازه نمی‌دهد آنان در سن پایین ازدواج کنند؛ اما گاهی داشتن شغل مانع ازدواج می‌شود و آن در صورتی است که دختران شاغل شوند. بسیاری از دخترانی که شغلی برای خود دست و پا می‌کنند و مشغول به کار می‌شوند، رغبت خود را نسبت به ازدواج از دست می‌دهند. لذا شاغل شدن دختر (برعکس شاغل شدن پسر که سبب زیاد شدن انگیزه به ازدواج است) انگیزه او را نسبت به ازدواج کاهش می‌دهد. این عامل امروزه در کشورهای غربی تأثیر چشمگیری در کاهش رغبت دختران به ازدواج داشته و حتی بسیاری از دختران و زنان غربی به خاطر همین عامل تا آخر عمر مجرد می‌مانند که خود می‌تواند سبب به وجود آمدن بسیاری از مشکلات اجتماعی و اخلاقی شود. در کشور ما نیز تأثیر شغل دختران در تأخیر ازدواج، گرچه مانند جوامع غربی نیست، ولی کمابیش دیده می‌شود و خطر گسترده‌تر شدن آن، وجود دارد. با توجه به نقش معیارهای انتخاب همسر در استحکام خانواده‌ها، جوان بودن جمعیت در ایران و کاهش موارد ازدواج و اهمیت این امر سرنوشت‌ساز در ارتقا سلامت جسمی، روانی، اجتماعی خانواده و در نهایت جامعه، توجه به چگونگی معیارهای انتخاب همسر و امر ازدواج به صورت یک اولویت مطرح می‌شود و آموزش‌های مدون در این زمینه ضروری به نظر می‌رسد. همچنین پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی به منظور کسب اطمینان بیشتر برای جمع‌آوری اطلاعات تکمیلی از فنون دیگر مانند مصاحبه استفاده شود.

موازن اخلاقی

ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان رعایت شده است؛ هم‌چنین به افراد درباره محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همه افرادی که در اجرای این پژوهش همکاری داشتند، کمال تشکر و قدردانی می‌شود.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان، این مقاله حامی مالی و تعارض منافع ندارد.

منابع

- احمدی، فاطمه، و تقدسی، مسعود. (۱۳۹۵). تبیین ملاک‌های مناسب انتخاب همسر به‌عنوان پیش‌بینی کننده خانواده پایدار بر اساس سخنان حضرت علی علیه‌السلام در نهج‌البلاغه. *دومین همایش ملی سبک زندگی و خانواده پایدار، تهران*.
- اکرمیان، فاطمه. (۱۳۸۹). مقایسه ملاک‌های همسرگزینی در افراد با میزان خودمتمایزسازی بالا و پایین در کاشان. *کارشناسی ارشد، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی تهران*.
- حسینی بیرجندی، سیدمهدی. (۱۳۹۶). *مشاوره قبل از ازدواج*. تهران: انتشارات آوای نور.
- رازقی، علی. (۱۳۹۳). نقش سبک‌های دلبستگی در ارجحیت ملاک‌های انتخاب همسر. *روانشناسی تحولی روانشناسان ایرانی*، ۱۱(۴۴)، ۱۹-۲۰.
- سپهری، صفورا. (۱۳۹۱). بررسی فرایند تصمیم‌گیری در انتخاب همسر به روش جستجوی اطلاعات. پایان‌نامه دکتری. دانشگاه شهید بهشتی.
- فرهمند، زهره، و احمد نیا، شیرین. (۱۳۹۳). مطالعه جنسیتی رابطه شیوه‌ی همسرگزینی (سنتی و جدید) با رضایت زناشویی در خانواده‌های شهر شیراز. *مطالعات علوم اجتماعی ایران*، ۱۰(۴۲)، ۹۱-۱۰۴.
- معمدین، مختار. (۱۳۸۹). تأثیر آموزش راهبردهای مقابله با باورهای غیرمنطقی بر اساس رویکرد شناختی بر این باورها و رضایت زناشویی زوجین مراجعه کننده به مرکز مشاوره خانواده بهزیستی اهواز. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مشاور خانواده، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- میلز، سی رایت. (۱۳۹۴). *تقدی بر جامعه‌شناسی آمریکایی: بینش جامعه‌شناختی*، ترجمه عبدالمعبود انصاری، تهران: شرکت سهامی انتشار.

References

- Abdullah, H.S. (2018). gender differences existed in the mate selection criteria of undergraduate students in a public university. Faculty of Leadership & Management, USIM university, Malaysia.
- Alavi, M., Alahdad, R., Shafeq, M. (2014). Mate Selection Criteria among Postgraduate Students in Malaysia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 116, (21), 5075-5080
- Bates, J. M. (2016). *More or less: Associations between underprovision and overprovision of support types with marital satisfaction, well-being, and depressive symptoms* (Doctoral dissertation, UNIVERSITY OF MARYLAND, BALTIMORE COUNTY).
- Blocker, V. E. (2021). COVID Couples: The Impact of the Novel Coronavirus Pandemic on Intimate Relationships.
- Brock, R. L., & Laifer, L. M. (2020). Family science in the context of the COVID-19 pandemic: Solutions and new directions. *Family process*, 59(3), 1007-1017.
- Chang, E. S. (2016). Kirogi Women's Psychological Well-Being The Relative Contributions of Marital Quality, Mother-Child Relationship Quality, and Youth's Educational Adjustment. *Journal of Family Issues*, 0192513X16632265 .
- Chu, I. Y. H., Alam, P., Larson, H. J., & Lin, L. (2020). Social consequences of mass quarantine during epidemics: a systematic review with implications for the COVID-19 response. *Journal of travel medicine*, 27(7), taaa192.
- Gadassi, R., Bar-Nahum, L. E., Newhouse, S., Anderson, R., Heiman, J. R., Rafaeli, E., & Janssen, E. (2016). Perceived partner responsiveness mediates the association between sexual and marital satisfaction: A daily diary study in newlywed couples. *Archives of sexual behavior*, 45(1), 109-120.

- Gunthe, S. S., Swain, B., Patra, S. S., & Amte, A. (2020). On the global trends and spread of the COVID-19 outbreak: preliminary assessment of the potential relation between location-specific temperature and UV index. *Journal of Public Health*, 1-10.
- Gyuris.P., Jarai.R., Bereczkei.T. (2010). The effect of childhood experiences on mate choice in personality traits: Homogamy and sexual imprinting. *Personality and Individual Differences*,49(5),467-472.
- Hank, K., & Steinbach, A. (2021). The virus changed everything, didn't it? Couples' division of housework and childcare before and during the Corona crisis. *Journal of Family Research*, 33(1), 99-114.
- Hong, K. H., Lee, S. W., Kim, T. S., Huh, H. J., Lee, J., Kim, S. Y., ... & Yoo, C. K. (2020). Guidelines for laboratory diagnosis of coronavirus disease 2019 (COVID-19) in Korea. *Annals of laboratory medicine*, 40(5), 351-360.
- Jakubiak, B. K., & Feeney, B. C. (2016). Daily goal progress is facilitated by spousal support and promotes psychological, physical, and relational well-being throughout adulthood. *Journal of personality and social psychology*, 111(3), 317.
- Manning, W. D., & Payne, K. K. (2021). Marriage and divorce decline during the COVID-19 pandemic: A case study of five states. *Socius*, 7, 23780231211006976.
- Ogunsola, M. O. (2011). The Effect of Premarital Cohabitation on Quality of Relationship and Marital Stability of Married People in Southwest Nigeria. *African Nebula*, 1(3).
- Pietromonaco, P. R., & Overall, N. C. (2020). Applying relationship science to evaluate how the COVID-19 pandemic may impact couples' relationships. *American Psychologist*
- Pokorski, M., & Kuchciewicz, A. (2012). Quality of cohabiting and marital relationships among young couples. *International Journal of Humanities and Social Science*, 2(24), 191-196.
- Raj, A., Dehingia, N., Singh, A., McDougal, L., & McAuley, J. (2020). Application of machine learning to understand child marriage in India. *SSM-population health*, 12, 100687.
- Rolland, J. S. (2020). COVID-19 Pandemic: Applying a Multisystemic Lens. *Family process*, 59(3), 922-936
- Stanley, S. M., & Markman, H. J. (2020). Helping couples in the shadow of COVID-19. *Family process*, 59(3), 937-955
- Van Bavel, J. J., Baicker, K., Boggio, P. S., Capraro, V., Cichocka, A., Cikara, M., ... & Willer, R. (2020). Using social and behavioural science to support COVID-19 pandemic response. *Nature human behaviour*, 4(5), 460-471.
- Weiss, B., Lavner, J. A., & Miller, J. D. (2018). Self-and partner-reported psychopathic traits' relations with couples' communication, marital satisfaction trajectories, and divorce in a longitudinal sample. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 9(3), 239.
- Youyou, W., Stillwell, D., Schwartz, H. A., & Kosinski, M. (2017). Birds of a feather do flock together: Behavior-based personality-assessment method reveals personality similarity among couples and friends. *Psychological science*, 28(3), 276-284.
- Zhang, X., Mo, Y., Yan, C., Li, Y., & Li, H. (2021). Psychometric properties of two abbreviated Connor-Davidson Resilience scales in Chinese infertile couples. *Quality of Life Research*, 30(8), 2405-2414.

پرسشنامه ویژگی‌ها و خصوصیات دموگرافیک

.۱ جنسیت:

۲. ترتیب تولد(فرزند چندم):
۳. سن:
۴. قومیت: فارس ترک(اهل آذربایجان) کرد لر گیلکی سایر؟
۵. شغل: الف:بیکار ب:دانشجو ج:مدرس د:تاجر ه:کاسب و: کارمند
ز: کارگر ح:متخصص خدماتی(تعمیر کار) ط:پزشک ی: خدمات درمانی ک: سایر موارد(ذکر کنید)؟
۶. تحصیلات:
الف:دیپلم ب:فوق دیپلم ج:کارشناسی د:کارشناسی ارشد ه: دکتری
۷. رشته تحصیلی:
الف:علوم پایه ب:فنی مهندسی ج:علوم انسانی د: هنر ه: کشاورزی و دامپزشکی و: علوم پزشکی و زیر شاخه
۸. وضعیت خانوادگی من از نظر مالی:
۹. وضعیت خانوادگی من از نظر اجتماعی:
الف:خیلی پایین ب: پایین ج: متوسط د: بالا ه:خیلی بالا
۱۰. اعتقادات دینی من:
الف:عدم اعتقاد به مفاهیم مذهبی ب: دارای اعتقاد مذهبی هستم اما اغلب عمل نمی کنم
ج:دارای اعتقادات مذهبی هستم و گاهی عمل نمی کنم د:دارای اعتقاد مذهبی هستم و اغلب عمل می کنم
۱۱. از نظر خودم چقدر خوشتیپ هستم: الف:کم ب: متوسط ج:زیاد
۱۲. از نظر خودم چقدر زیبا هستم:
الف:پایین تر از متوسط ب:متوسط ج:بالتر از متوسط د:بسیار زیبا
۱۳. وضعیت مالی من:
الف:در حال حاضر متکی به خانواده ب:غیرشاغل، مستقل از خانواده با درآمد متوسط
ج: غیرشاغل، مستقل از خانواده با درآمد خوب د:شاغل با درآمد متوسط
ه:شاغل با درآمد خوب و:شاغل با درآمد عالی
۱۴. از نظر خودم من چقدر اجتماعی هستم:
الف:علاقه چندانی به حضور در جمع ندارم ب: بیشتر تمایل دارم در جمعهای آشنا باشم ج:معاشرتی و اهل رفت و آمد هستم
۱۵. سن طلایی ازدواج برای شما ؟
۱۶. نظر شما نسبت به دوستی با جنس مخالف همراه با رابطه جنسی :
الف:کاملاً مخالف ب:مخالف ج:موافق د:کاملاً موافق
۱۷. نظر شما نسبت به دوستی با جنس مخالف بدون رابطه جنسی:
الف:کاملاً مخالف ب: مخالف ج: موافق د: کاملاً موافق
۱۸. نظر شما نسبت به هم خانگی با جنس مخالف :
- الف:کاملاً مخالف ب: مخالف ج: موافق د: کاملاً موافق
۱۹. نظر شما نسبت به ازدواج موقت؟
الف:کاملاً مخالف ب: مخالف ج: موافق د: کاملاً موافق
۲۰. در حال حاضر در چه رابطه ای هستید؟
الف:ازدواج موقت ب: در شرف ازدواج ج: مطلقه د: دوستی ه: هیچکدام
۲۱. از نظر خودم چقدر مسئولیت پذیر هستم؟ الف: زیاد ب: متوسط ج: کم
۲۲. از نظر خودم چقدر فرد وفاداری هستم؟ الف: زیاد ب: متوسط ج: کم
۲۳. قبل از ازدواج دوست پسر(برای دختران) دختر(برای پسران) داشته ام؟
الف: خیر ب:دوستی بدون رابطه جنسی ج: دوستی همراه با رابطه جنسی

۲۴. از نظر خودم چقدر خوش اخلاقم؟

الف: اغلب ملایم و خوش اخلاقم ب: گاهی دلخور و عصبانی می‌شوم
ج: معمولاً زود از کوره در می‌روم

۲۵. چقدر به خانواده ام وابسته هستم؟

الف: کاملاً مستقل از خانواده ام عمل می‌کنم ب: به نظر خانواده ام اهمیت می‌دهم
ج: کاملاً وابسته به خانواده هستم

۲۶. برای ازدواج، بیشتر با چه شیوه‌هایی با افراد آشنا شده‌ام؟

الف: خواستگاری سنتی ب: آشنایی به روش معرفی
ج: آشنایی به روش مستقیم و دوستی قبل از دواج
د: آشنایی از طریق اینترنت (شبکه‌های اجتماعی مجازی و...)

ه: تا به حال اقدامی نکردم

۲۷. کدام شیوه‌ها را برای آشنایی جهت ازدواج می‌پسندم؟

الف: خواستگاری سنتی ب: آشنایی به روش معرفی
ج: آشنایی به روش مستقیم و دوستی قبل از ازدواج
د: آشنایی از طریق موسسات و سایت‌های همسریابی

آزمون انتخاب شریک عاطفی (اولویت بندی از ۱ تا ۲۲)

۱. جاذبه و عشق دو طرفه
۲. شخصیت مستقل
۳. پایداری و پختگی هیجانی
۴. خوش مشرب و خوی خوشایند
۵. سازگاری
۶. سلامتی خوب
۷. تحصیلات
۸. هوش و کفایت عقلانی
۹. اجتماعی بودن
۱۰. علاقه‌مندی به خانه و بچه، خانواده دوستی
۱۱. انسان صادق و یکرو
۱۲. مطیع بودن
۱۳. خوش قیافه بودن
۱۴. جاه‌طلبی و ساعی بودن
۱۵. آشپزی و خانه‌داری خوب
۱۶. آینده مالی خوب
۱۷. وفاداری
۱۸. موقعیت و رتبه‌ی مطلوب اجتماعی
۱۹. نداشتن روابط جنسی قبلی
۲۰. زمینه مذهبی مشابه
۲۱. زمینه سیاسی مشابه
۲۲. باروری

Priorities of mate selection during Covid-19 pandemic compared to the last decade

Peyman. Rastegari¹, Narges. Razeghi^{*2}, & Mahdi. Zabihi³

Abstract

Aim: The aim of this study was to investigate the priorities of couple selection in the corona age and compare it with the last ten years **Methods:** This study was a comparative causal study and the statistical population included young people aged 22 to 40 years old students of Tehran Azad and State University, of whom 200 were randomly selected (100 females, 100 males) in the age range of 22 to 40 years. Years that were selected by available and targeted sampling. The tools used in the present study consisted of two parts: 1) individual characteristics of the participant, 2) emotional partner selection test (part of priorities and part of importance and standard requirements). The analysis of the information obtained from the questionnaire was performed through spss24 software in two descriptive and inferential sections (binomial test). **Results:** The results showed that the criteria: adaptation, good health, education, intelligence and intellectual adequacy, sociality, ambition and diligence, good cooking and housekeeping, no previous sexual relations and similar political background rank better (lower average) than before They have also shown a significant difference, and therefore have shown a change in current and past 10 year priorities. Social well-being and fertility have shown a significant change with the past ($P=0.01$). **Conclusion:** this change indicates a decrease in the priority of these criteria over the past, and other criteria have not shown a significant difference in prioritization with the past.

Keywords: Marriage, Covid-19 pandemic, Couples' Priorities

1. Department of Psychology, Professor Hesabi Branch, Islamic Azad University, Tafresh, Iran

2. ***Corresponding Author:** Department of Psychology, Professor Hesabi Branch, Islamic Azad University, Tafresh, Iran

Email: narges_razeghi@yahoo.com

3. Department of Basic Sciences, Professor Hesabi Branch, Islamic Azad University, Tafresh, Iran